

ปัญหาทางกฎหมายในการลงโทษข้าราชการพลเรือนผู้กระทำผิดวินัยร้ายแรง:
กรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการ
Legal Problems of Punishing Civil Servants Guilty of Serious Disciplinary
Offences: Case of Malfeasance

สหรัฐ โนทะยะ¹
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
85 ถนนสถลมารค ตำบลเมืองศรีโค อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี 34190, ประเทศไทย
อีเมลติดต่อ: saharat4444@gmail.com

Saharat Notayah²
Faculty of Law, Ubonratchathani University
85 Sathonlamark Road, Mueangsrikai, Warin Chamrap, Ubon Ratchathani 34190, Thailand
Email: saharat4444@gmail.com

ตรีเนตร สาระพงษ์³
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
85 ถนนสถลมารค ตำบลเมืองศรีโค อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี 34190, ประเทศไทย
อีเมลติดต่อ: treeneat.s@ubu.ac.th

Treeneat Saraphong⁴
Faculty of Law, Ubonratchathani University
85 Sathonlamark Road, Mueangsrikai, Warin Chamrap, Ubon Ratchathani 34190, Thailand
Email: treeneat.s@ubu.ac.th

Received: June 21, 2019; Revised: October 10, 2019; Accepted: October 15, 2019

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัญหาทางกฎหมายในการลงโทษข้าราชการพลเรือนสามัญผู้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง กรณีทุจริตต่อหน้าที่ตามมติคณะรัฐมนตรี พระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาในการเปรียบเทียบการลงโทษข้าราชการพลเรือนสามัญผู้กระทำความผิดอย่างร้ายแรง กรณีทุจริตต่อหน้าที่ว่าควรปรับใช้กับกฎหมายฉบับใด

จากการศึกษาพบว่า มติคณะรัฐมนตรีกำหนดให้การลงโทษผู้กระทำผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการควรลงโทษเป็นไล่ออกจากราชการ จึงขัดต่อหลักการใช้อำนาจดุลยพินิจของผู้บังคับบัญชาตามพระราชบัญญัติระเบียบ

---

¹ อาจารย์.

² Lecturer.

³ รองศาสตราจารย์, อาจารย์.

⁴ Associate Professor, Lecturer.

ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ซึ่งกำหนดให้ลงโทษได้ 2 สถาน คือ ปลดออกกับไล่ออก ทั้งเมื่อพิจารณาตามหลักลำดับศักดิ์ทางกฎหมายที่มติคณะรัฐมนตรีขัดกับกฎหมายระดับพระราชบัญญัติซึ่งมีศักดิ์สูงกว่า ซึ่งมติคณะรัฐมนตรีใช้คำว่า “ควรไล่ออก” เป็นคำช่วยกริยาในความคล้อยตาม ไม่ได้แปลว่าต้องกระทำ ทั้งในส่วนของอำนาจคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ซึ่งมีอำนาจชี้มูลความผิดทางวินัยกรณีข้าราชการทุจริตต่อหน้าที่ราชการให้ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษ อันเป็นการนำอำนาจการบริหารงานของบุคคลมอบให้แก่องค์กรอื่นนอกเหนือระบบบังคับบัญชา จะต้องกระทำอย่างระมัดระวังและอยู่ภายในกรอบของกฎหมายเฉพาะมูลกรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการเท่านั้น ดังนี้ จึงมีข้อเสนอแนะเห็นควรให้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 กรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการให้ลงโทษไล่ออกสถานเดียว หรือหากต้องการคงดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาเอาไว้ให้ปลดออกหรือไล่ออกได้ ก็ควรออกกฎคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (กฏ ก.พ.) เพื่อวางกรอบการใช้ดุลพินิจบนพื้นฐานของหลักนิติธรรมและมโนธรรม

คำสำคัญ: การลงโทษ; ข้าราชการพลเรือน; วินัยร้ายแรง; ทุจริต

Abstract

The objective of this paper was to study Legal Problems of Punishing Civil Servants Guilty of Serious Disciplinary offences in order. To know the problems resulting from punishments imposed on civil servants convicted of severe offenses of malfeasance prescribed in ministerial resolution, Civil Service Act B.E.2551 and Corruption Prevention and Suppression B.E. 2561, which of them should be applied ?

Result of the study revealed that a cabinet resolution indicated that government employees who were found to have involved in malpractice action ought to be fired instead of discharged even though the money was returned or other causes were presented for leniency. The said cabinet resolution thus was contradictory to administrative power of concerned administrators who were entitled to their executive discretion. This particular issue concerned the Civil Service Act B.E. 2551 which stipulated that a punishment in this case could be either by dismissal or firing. When hierarchy of laws was taken into consideration, the author found that the aforementioned cabinet resolution was below the Civil Service Act. In addition, when “interpretation of law” was examined, the study found that “ought to be fired” the term “ought to” was an auxiliary verb which meant that the action was not mandatory. In regard to the power of the National Anti-Corruption Commission, it was a case of giving the power to consider corruption accusations to other agencies that were beyond regular administrative duties. Such actions, therefore, must be carefully conducted and stay within the frame of laws. The National Anti-Corruption Commissions had the power to cite an incident as *prima facie* case only for the administrator to hold on to data in connection with the corruption charge. For a recommendation, if the State wanted to enforce the anti-corruption policy, an amendment should be implemented in the Civil Service Act B.E. 2551 so that it was clear the only action to be taken was firing. However, if the administrators were to have discretion for giving a punishment as part of their decision making process another regulation

should be added to the Civil Service Commission's set of regulations to make it clear that the administrators had the power to use their discretion when making their corruption-related punishment decisions.

Keywords: Punishing; Civil Servants; Guilty of Serious Disciplinary; Corruption

1. บทนำ

จากการรายงานขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International: TI) เปิดเผยรายงานดัชนีการรับรู้การคอร์รัปชันของโลกปี พ.ศ. 2561 ใน 180 ประเทศทั่วโลก ที่มีการให้คะแนนตั้งแต่ระดับ 0 - 100 คะแนนต่ำสุด หมายถึงการคอร์รัปชันสูง ขณะที่ 100 คะแนน หมายถึงโปร่งใส ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 99 ด้วยคะแนนความโปร่งใส 36 คะแนน หล่นลงไปจากปี พ.ศ. 2560 ที่ไทยถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 96 ด้วยคะแนนความโปร่งใส 37 คะแนน นั้นหมายถึง มีการคอร์รัปชันเพิ่มขึ้น⁵ ซึ่งดัชนีชี้วัดดังกล่าวมิใช่เพียงแค่แสดงให้เห็นถึงสภาพปัญหา ยังแสดงให้เห็นถึงความร้ายแรงของปัญหาการทุจริตในประเทศไทยเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ค่าคะแนนที่ต่ำลงคือประเด็นเรื่องการลงโทษทางกฎหมายต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ใช้อำนาจหรือตำแหน่งในทางที่ผิด ความสำเร็จของภาครัฐในการควบคุมการทุจริตคอร์รัปชัน และการมีกลไกเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตในระบบ รวมถึงเกณฑ์ข้อที่เกี่ยวกับการติดสินบน และการทุจริตว่ามีอยู่จริงหรือไม่ ซึ่งได้มีการสำรวจผู้เชี่ยวชาญ และนักธุรกิจทั่วโลก⁶ ซึ่งเท่ากับว่าสถานการณ์การทุจริตในส่วนของเจ้าหน้าที่ของรัฐในประเทศไทยยังไม่เคยมีค่าดัชนีที่ลดลงแต่อย่างใด ข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับข้อมูลของหอการค้าไทยเผยปัญหาคอร์รัปชันในประเทศไทยพบว่าประเทศไทยยังมีปัญหาคอร์รัปชันที่รุนแรง โดยในปี พ.ศ. 2560 สูงถึง 37 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งคาดว่าในปี พ.ศ. 2561 จะมีปัญหาสูงขึ้น 48 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นปัญหาการให้สินบน การให้ของกำนัลหรือรางวัลต่าง ๆ⁷

จากข้อมูลข้าราชการพลเรือนสามัญที่ถูกดำเนินการทางวินัยที่ได้รายงานมายังสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ตั้งแต่ พ.ศ. 2552 - พ.ศ. 2558 พบว่า มีการตั้งข้อหาปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยไม่ชอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้ (ทุจริตต่อหน้าที่ราชการ) มากถึง 275 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 5.85 ของฐานความผิดทั้งหมด โดยข้าราชการพลเรือนสามัญที่ถูกดำเนินการทางวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการมีจำนวน 236 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.49 ของข้าราชการที่ถูกดำเนินการทางวินัยทั้งหมด⁸

⁵ Anti-Corruption Organization of Thailand, “ “Thai” Corruption Ranked 99 Out of 180 Countries, Hot Issues,” last modified n.d., accessed September 3, 2019, <http://www.anticorruption.in.th/2016/th/detail/1289/4/> [In Thai]

⁶ Thai Chamber of Commerce Reveals Corruption, “Survey Year 2017 Private Private Under the Table as Government Paving 200,000 Billion Damage, Transparency Thailand,” last modified n.d., accessed February 16, 2018, <http://www.transparency-thailand.org/thai/index.php/sample-sites-2/1561-60-2/> [In Thai]

⁷ Ibid.

⁸ Treeneat Saraphong, Khunpet Chaitaweeep and Attapong Kawan, *Study Project on Standards of Disciplinary Conduct and Disciplinary Action of the Ministry of Civil Service Commission and Comparison of Laws Relating to Disciplinary Action of Various Civil Servants* (Research Report) (n.p.: Office of the Civil Service Commission, 2017), 65-67. [In Thai]

มติคณะรัฐมนตรีตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0205/ว 234 ลงวันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2536 กับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 กรณีที่มีการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ มีปัญหาทางกฎหมายว่ามาตรฐานโทษในมูลกรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการดังกล่าว ผู้บังคับบัญชาควรลงโทษด้วยการไล่ออกเพียงสถานเดียวตามมติคณะรัฐมนตรี หรือมีอำนาจดุลพินิจในการพิจารณาว่าควรลงโทษปลดออก หรือไล่ออกตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 นอกจากนั้น ยังมีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและการปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มาตรา 91 ให้อำนาจแก่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ในการลงโทษทางวินัยข้าราชการที่กระทำการทุจริตต่อหน้าที่ โดยการส่งรายงานเอกสารและทำความเข้าใจไปยังผู้บังคับบัญชาของผู้ที่ถูกกล่าวหาเพื่อสั่งลงโทษได้

จะเห็นได้ว่าปัญหาการลงโทษทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนที่ถูกกล่าวหาว่าทุจริตมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องจำนวน 3 ฉบับด้วยกัน จึงเป็นที่มาของการเขียนบทความเรื่องนี้ว่าการลงโทษทางวินัยในมูลกรณีทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการควรปรับใช้ตามกฎหมายฉบับใด

2. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการลงโทษทางวินัยในมูลกรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

2.1 การลงโทษทางวินัยตามมติคณะรัฐมนตรีกรณีที่มีการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

มติคณะรัฐมนตรีตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0205/ว 234 ลงวันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2536 กำหนดให้การลงโทษในกรณีที่มีการทุจริตต่อหน้าที่ราชการนั้นควรจะต้องลงโทษไล่ออก แม้ว่าผู้กระทำความผิดจะนำเงินที่ได้ทำการทุจริตไปมาคืนหรือมีเหตุอันควรปราณีอื่นใดก็ไม่เป็นเหตุอันควรลดโทษจากไล่ออกเป็นปลดออกจากราชการ ในการลงโทษผู้กระทำการทุจริตต่อหน้าที่ราชการนั้น เนื่องจากเป็นโทษที่มีความรุนแรงจึงกำหนดแนวทางในการพิจารณาการลงโทษไล่ออกไว้ใน หนังสือที่ นร 0611/ว2 ลงวันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2528 ว่าการจะสั่งลงโทษข้าราชการถึงขั้นปลดออกหรือไล่ออกนั้นต้องมีหลักฐานชัดเจนพอสมควรว่าผู้กระทำการทุจริตต่อหน้าที่ราชการนั้นมีเจตนาทุจริตต่อหน้าที่ราชการด้วย

จึงเห็นได้ว่ามติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาถกเถียงถึงมาตรฐานโทษทางวินัยว่าการไม่ลงโทษตามมติคณะรัฐมนตรีกรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการโดยลงโทษในฐานอื่นนอกจากไล่ออกจะเป็นการชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

2.2 การลงโทษทางวินัยข้าราชการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 กรณีที่มีการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 มาตรา 88 กำหนดโทษทางวินัยไว้ 5 สถาน ได้แก่ (1) ภาคทัณฑ์ (2) ตัดเงินเดือน (3) ลดเงินเดือน (4) ปลดออก (5) ไล่ออก และมาตรา 88 (1) ได้กำหนดให้การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริตเป็นความผิดวินัยร้ายแรง ซึ่งได้มีการบัญญัติไว้ในมาตรา 97 ว่า “ภายใต้บังคับวรรคสอง ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงให้ลงโทษปลดออกหรือไล่ออกตามความร้ายแรงแห่งกรณีถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้ แต่ห้ามมิให้ลดโทษลงต่ำกว่าปลดออก...”

จะเห็นได้ว่าในการพิจารณาลงโทษข้าราชการพลเรือนสามัญที่ได้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงกรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการนั้น กฎหมายให้พิจารณาถึงความร้ายแรงของการกระทำความผิด กล่าวคือ หากการทุจริตนั้นไม่ได้มีความร้ายแรงหรือมีเหตุอันควรลดหย่อนโทษ ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจใช้ดุลพินิจในการลงโทษโดยการปลดออกแทนไล่ออกได้

นอกจากนี้ แล้วกฎหมายก็ยังให้ผู้บังคับบัญชาสามารถนำหลักความได้สัดส่วนระหว่างโทษทางวินัยและความผิดทางวินัย หลักนิติธรรม หลักมโนธรรม และหลักความเป็นธรรม ซึ่งให้อำนาจแก่ผู้บังคับบัญชาสามารถเลือกที่จะลงโทษเพื่อก่อให้เกิดความเป็นธรรมได้⁹ ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับความผิดที่ข้าราชการได้กระทำ โดยพิจารณาจากระดับของตำแหน่ง ลักษณะเฉพาะของหน้าที่ การกระทำความผิดวินัยก่อให้เกิดความเสียหายต่อหน่วยงาน การกระทำมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาร่วมหรือไม่ พฤติกรรมและการกระทำความผิดของข้าราชการที่เป็นเหตุให้ถูกลงโทษทางวินัย ความผิดทางวินัยและโทษทางวินัยในครั้งก่อน (ถ้ามี) มีการกระทำความผิดวินัยในลักษณะเดิมซ้ำ ๆ หรือบ่อยครั้งหรือไม่ อายุของข้าราชการที่กระทำความผิด การกระทำความผิดวินัยมีส่วนเกี่ยวข้องกับภาระหน้าที่ของข้าราชการซึ่งได้รับมากเกินไปหรือไม่ ข้าราชการต้องรับผิดชอบงานใด ๆ เพียงผู้เดียวหรือไม่ ความตั้งใจในการปรับปรุงตัว พฤติกรรมของข้าราชการภายหลังได้รับโทษทางวินัย ซึ่งจากหลักการความเหมาะสมและสอดคล้องกับความผิดที่ข้าราชการได้กระทำข้างต้น¹⁰ มาประกอบการพิจารณาเพื่อใช้ดุลพินิจในการลดโทษของผู้ที่กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการได้ แต่ทั้งนี้ การลดโทษนั้นจะลดให้ต่ำกว่าโทษปลดออกไม่ได้

2.3 การลงโทษทางวินัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและการปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 กรณีที่มีการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและการปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มาตรา 98 วรรคแรก กำหนดว่า “เมื่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาได้รับสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ตามมาตรา 91 แล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีมติโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก โดยในการพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหาให้ถือว่าสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัยตามกฎหมายระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นแล้วแต่กรณี”

จะเห็นได้ว่านอกจากผู้บังคับบัญชาแล้ว กฎหมายยังให้อำนาจแก่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติในการพิจารณาโทษทางวินัยข้าราชการที่ได้กระทำการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ โดยการส่งรายงานเอกสารและทำความเข้าใจไปยังผู้บังคับบัญชาของผู้ที่ถูกกล่าวหาเพื่อสั่งลงโทษทางวินัยได้โดยที่ผู้บังคับ

⁹ Police Lieutenant Colonel Panyong Chenguan, *Consideration of Offenses and Punishments* (n.p.: Office of Public Sector Anti Corruption Commission, 2017), 1-2. [In Thai]

¹⁰ Patpong Amornwat, *Legal Principles Concerning Disciplinary Action* (Bangkok: Winyuchon Press, 2016), 108.

บัญชาไม่ต้องทำการตั้งคณะกรรมการสอบสวนใหม่ และให้ถือเอารายงานเอกสารที่คณะกรรมการส่งให้ นั้นเป็น รายงานการสอบสวน ทั้งนี้ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ นอกจากจะมีอำนาจหน้าที่ ในการไต่สวนแล้วยังมีอำนาจในการกำหนดฐานความผิดทางวินัยของผู้ถูกไต่สวนได้ โดยให้ถือว่าสำนวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นสำนวนการสอบสวนวินัยด้วย

จากข้อกำหนดข้างต้น มีปัญหาว่าผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาจะต้องลงโทษตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดหรือมีอำนาจในการใช้ดุลพินิจในการลงโทษด้วยตนเอง ซึ่งศาลปกครองสูงสุดได้มีคำวินิจฉัยไว้ในคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ อ.106/2549 ว่าการที่ประธานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติส่งรายงานการสอบสวนและเอกสารไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจถอดถอนผู้ฟ้องคดีนั้นเป็นการดำเนินการตามมาตรา 98 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ส่วนการวินิจฉัยข้อเท็จจริงและการมีมติของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานทุจริตต่อหน้าที่และประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 (ข้าราชการที่ถูกดำเนินการทางวินัย) และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 3 (ผู้บังคับบัญชา) ไม่อาจพิจารณาเปลี่ยนแปลงฐานความผิดทางวินัยตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้วินิจฉัยแล้ว จึงต้องพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีมติ เช่นนี้ข้ออ้างที่ว่าผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจบรรจุแต่งตั้งไม่จำต้องผูกพันตามมติคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จึงไม่อาจรับฟังได้

จากบทบัญญัติมาตรา 98 และคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ อ.106/2549 จะเห็นได้ว่ากฎหมายได้กำหนดให้อำนาจในการพิจารณาโทษแก่ผู้บังคับบัญชา แต่จะต้องพิจารณาจากรายงานและความเห็นของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าผู้ถูกกล่าวหา นั้นได้กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการหรือไม่เท่านั้น ส่วนอำนาจในการกำหนดโทษยังคงเป็นของผู้บังคับบัญชา

แม้ว่าผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาจะลงโทษตามมติของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติก็ตาม แต่คำสั่งลงโทษนั้นผู้บังคับบัญชาได้อาศัยอำนาจของตนเองในการสั่งลงโทษ จึงเป็นคำสั่งทางปกครอง และหากผู้ถูกกล่าวหาไม่พอใจจะต้องยื่นอุทธรณ์คำสั่งลงโทษของผู้บังคับบัญชา

3. บทวิเคราะห์

3.1 เปรียบเทียบการลงโทษทางวินัยตามมติคณะรัฐมนตรีตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ นร 0205/ว 234 ลงวันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2536 กับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551

ในการลงโทษวินัยร้ายแรงพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ให้ดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาในการพิจารณาถึงความร้ายแรงของการกระทำความผิด โดยสามารถพิจารณาลดหย่อนโทษของผู้กระทำความผิดได้ ทั้งนี้ดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาสามารถใช้ได้กับการกระทำผิดวินัยร้ายแรงทุกมูลกรณีแต่ต้องอยู่บนพื้นฐานของหลักความได้สัดส่วนระหว่างโทษทางวินัยและความผิดทางวินัย หลักนิติธรรม หลักมโนธรรม และหลักความเป็นธรรม และผู้บังคับบัญชาสามารถลงโทษปลดออกหรือไล่ออกตามมาตรา 97 ก็ได้

เมื่อพิจารณาแนวทางการลงโทษตามมติคณะรัฐมนตรีกรณีที่ข้าราชการได้ทุจริตต่อหน้าที่ราชการ โดยกำหนดว่าในกรณีที่ข้าราชการได้กระทำการทุจริต ไม่ว่าจะมีการนำเงินที่ยักยอกทุจริตไปมาคืนหรือมีเหตุ

อันควรปราณีอื่นใดก็ไม่เป็นเหตุในการลดหย่อนโทษ กล่าวคือ หากมีการกระทำผิดใน 2 กรณีดังกล่าว ผู้บังคับบัญชาจะไม่สามารถใช้ดุลพินิจในการพิจารณาลดโทษของผู้กระทำผิดได้เลยต้องลงโทษไล่ออกเท่านั้น

จึงสรุปได้ว่า มติคณะรัฐมนตรีได้จำกัดอำนาจในการใช้ดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาในการลงโทษทางวินัยผู้กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการโดยควรลงโทษไล่ออกสถานเดียว แต่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาสามารถใช้ดุลพินิจในการพิจารณาถึงความร้ายแรงของความผิดโดยผู้บังคับบัญชาสามารถที่จะลงโทษไล่ออกหรือปลดออกได้

3.2 สถานะทางกฎหมายของมติคณะรัฐมนตรีตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0205/ว 234 ลงวันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2536

มติคณะรัฐมนตรีฉบับนี้จะเห็นได้ว่าการวางหลักเกณฑ์ในการพิจารณาโทษในกรณีที่มีการกระทำผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ซึ่งเป็นการกระทำโดยคณะรัฐมนตรีจึงมีลักษณะเป็นการกระทำทางปกครองและเป็นการกำหนดกฎเกณฑ์ให้ฝ่ายปกครองปฏิบัติเพื่อที่จะให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งมีได้บังคับใช้กับองค์กรใดองค์กรหนึ่งโดยเฉพาะ มติดังกล่าวจึงมีลักษณะที่เป็นการทั่วไป แต่มีสภาพบังคับกล่าวคือหากไม่ปฏิบัติตามอาจจะมีการลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืนมติคณะรัฐมนตรีได้ เห็นได้จากพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 มาตรา 82 กำหนดว่าหากไม่ปฏิบัติตามราชการให้เป็นไปตามมติแล้วก็จะถือว่าเป็นการกระทำผิดวินัยตามมาตรา 84 อาจส่งผลให้ถูกลงโทษทางวินัยได้ ยิ่งไปกว่านั้นหากการฝ่าฝืนดังกล่าวเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการร้ายแรงแล้วก็จะถือว่าเป็นการผิดวินัยร้ายแรงตามมาตรา 85 เช่นนี้ มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวจึงมีสถานะเป็น “กฎ” ตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “กฎ หมายความว่า พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น ระเบียบ ข้อบังคับ หรือบทบัญญัติอื่นที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป โดยไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดหรือบุคคลใดเป็นการเฉพาะ”

มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวจึงเป็นกฎหมายของฝ่ายบริหาร หากพิจารณาเนื้อหาของมติดังกล่าว ข้อ 1.2 ที่ว่า “การลงโทษผู้กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ... ซึ่งควรลงโทษเป็นไล่ออกจากราชการ การนำเงินที่ทุจริตไปแล้วมาคืนหรือมีเหตุอันควรปราณีอื่นใดไม่เป็นเหตุลดหย่อนโทษลงเป็นปลดออกจากราชการ” เปรียบเทียบกับเนื้อหาของพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 มาตรา 97 วรรค 1 ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีสถานะสูงกว่าซึ่งมีเนื้อหาว่า “ภายใต้บังคับวรรคสองข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงให้ลงโทษปลดออกหรือไล่ออกตามความร้ายแรงแห่งกรณีถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้ แต่ห้ามมิให้ลดโทษลงต่ำกว่าปลดออก” จึงเห็นได้ว่ามติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวนี้มีเนื้อหาขัดแย้งกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ในการจัดลำดับศักดิ์ทางกฎหมาย (The Hierarchy of Law) ในแง่องค์กรที่ตรากฎหมายนั้นต้องถือว่ากฎหมายที่ตราออกใช้จากองค์กรที่มีฐานะทางกฎหมายสูงกว่าย่อมมีลำดับศักดิ์สูงกว่า กล่าวคือ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ตราโดยรัฐสภาซึ่งเป็นองค์กรนิติบัญญัติย่อมมีลำดับศักดิ์สูงกว่ามติที่ประชุมคณะรัฐมนตรี¹¹ หรือด้วยตัว

¹¹ Working Group to Amend the Lawmaking Process, *Basic Guide to Drafting Laws and Legal Forms* (Bangkok: Council of State, 1962), 93. [In Thai]

สถานะกฎหมายเองพระราชบัญญัติย่อมมีศักดิ์ทางกฎหมายสูงกว่ามติคณะรัฐมนตรีตามหลักแล้วกฎหมายที่มีลำดับศักดิ์ต่ำกว่าจะมีเนื้อหาขัดหรือแย้งกับกฎหมายที่มีลำดับศักดิ์ที่สูงกว่าไม่ได้ ดังนั้น มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวจึงไม่อาจใช้บังคับได้ตามหลักข้างต้น

3.3 การตีความมติคณะรัฐมนตรีตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0205/ว 234 ลงวันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2536

ตามที่ข้อ 1.2 ของหนังสือที่ นร 0205/ว 234 ลงวันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2536 มีการใช้ถ้อยคำว่า “ควรลงโทษเป็นไล่ออก” จะเห็นได้ว่าตามหลักการตีความกฎหมาย (Interpretation of Law) หากตีความตามตัวอักษรแล้วจะพบว่า มติคณะรัฐมนตรีฉบับนี้มีถ้อยคำที่ชัดเจน (Obscurity) ซึ่งสามารถใช้ตรรกวิทยาของกฎหมาย (Legal Interpretation) ได้¹² เพราะตามมติคณะรัฐมนตรี ใช้คำว่า “ควร” ซึ่งแปลว่า เหมาะ เช่น กินแต่พอควร, ชอบ, ถูกต้อง เช่น เห็นควรแล้ว เป็นคำช่วยกริยาในความคล้ายตาม เช่น ควรทำ ควรกิน¹³ จึงต้องถือว่ามติคณะรัฐมนตรีไม่ได้บังคับให้ผู้บังคับบัญชาลงโทษผู้ถูกกล่าวหาด้วยการไล่ออกโดยไม่มี การลดโทษ หากแต่ข้อความดังกล่าวมีลักษณะเป็นการแนะนำว่า “ควร” ซึ่งตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ต้องถือว่ามติคณะรัฐมนตรีเป็นถ้อยคำช่วยในความคล้ายตามว่า “ควรไล่ออก” แต่ไม่ใช่ถ้อยคำที่บังคับเด็ดขาดให้ไล่ออกโดยไม่มี การลดโทษ หากมติดังกล่าวต้องการที่จะบังคับให้มีการลงโทษในกรณีที่มีการทุจริตเคร่งครัด อาจจะใช้คำว่า “ต้อง” หรือคำว่า “ให้” ในลักษณะการ “บงการ” อย่าง “เด็ดขาด”¹⁴ จึงจะทำให้ข้อความในมติดังกล่าวมีลักษณะเป็นการบังคับให้ทำตาม กรณีนี้ต้องถือตามภาษิตกฎหมายที่ว่า “กรณีที่ข้อความที่ใช้เป็นถ้อยคำธรรมดาสามัญ ไม่จำเป็นต้องอธิบายความ” อีก

3.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการลงโทษในกรณีที่ทำผิดวินัยร้ายแรงกับดุลพินิจของผู้บังคับบัญชา

คำสั่งลงโทษทางวินัยนั้นเป็นคำสั่งทางปกครองซึ่งเป็นการกระทำทางปกครองประเภทหนึ่งซึ่งโดยทั่วไปแล้วรัฐอาจจะกำหนดให้เจ้าพนักงานทางปกครองต้องผูกพันกับกฎหมายอย่างเคร่งครัด กล่าวคือ เจ้าพนักงานทางปกครองนั้นจะต้องใช้อำนาจเพื่อปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้นอำนาจดังกล่าวเรียกว่า “อำนาจผูกพัน” (Mandatory Power) แต่ทั้งนี้อำนาจผูกพันที่เคร่งครัดนั้นอาจผ่อนคลายเป็นได้ โดยการที่กฎหมายได้กำหนดให้เจ้าพนักงานปกครองมี “อำนาจดุลพินิจ” (Discretionary Power) ซึ่งเป็นอำนาจที่ให้เจ้าพนักงานปกครองมีอำนาจในการตัดสินใจภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย¹⁵ โดยอำนาจดุลพินิจกับการลงโทษทางวินัยนั้นจะควบคู่กัน เพราะถึงแม้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจลงโทษทางวินัยจะมีอำนาจดุลพินิจในการพิจารณาตัดสินใจลงโทษข้าราชการผู้กระทำผิดวินัยได้ แต่ต้องอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมายและการตรวจสอบของศาลปกครองด้วย¹⁶

¹² Arun Panupong, “Legal Interpretation,” *Journal of Law* 26, no. 3 (September 1998): 547. [In Thai]

¹³ Office of the Royal Society, *Royal Institute Dictionary 2011 in Honor of His Majesty the King on the Occasion of the 7th Royal Ceremony 5 December 2011* (Bangkok: Royal Institute, 2013), 240. [In Thai]

¹⁴ Phumchai Suwande, *Basic Knowledge of General Law* (Bangkok: Nititham, 1999), 17. [In Thai]

¹⁵ Worachet Phakirat, *General Administrative Law* (Bangkok: Nitirat, 2011), 75. [In Thai]

¹⁶ Patpong Amornwat, *Legal Principles Concerning Disciplinary Action*, 108. [In Thai]

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ได้ให้อำนาจดุลพินิจในการเลือกวิธีดำเนินการ หรือ “อำนาจดุลพินิจ” (Discretionary Power) แก่ผู้บังคับบัญชา กล่าวคือหากพบว่าข้าราชการได้กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการซึ่งเป็นการทำผิดวินัยร้ายแรง ผู้บังคับบัญชาจะต้องใช้ดุลพินิจในการลงโทษซึ่งมี 2 สถาน ได้แก่ ปลดออกและไล่ออก โดยต้องพิจารณาถึงความร้ายแรงของการกระทำความผิดและยังสามารถพิจารณาถึงเหตุผลโทษอื่น ๆ เพื่อประกอบดุลพินิจได้อีกด้วย แต่มติคณะรัฐมนตรีตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0205/ว 234 ลงวันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2536 ได้กำหนดให้การลงโทษข้าราชการในกรณีที่มีการทุจริตต่อหน้าที่ราชการว่า “ควรไล่ออก” ซึ่งหากตีความคำว่าควรไล่ออก คือ ต้องลงโทษด้วยการไล่ออก โดยไม่มีเหตุผลโทษ เท่ากับว่ามติดังกล่าวได้ลดอำนาจในการตัดสินใจของผู้บังคับบัญชาจากอำนาจดุลพินิจในการเลือกวิธีการในการลงโทษผู้ถูกกล่าวหาเป็นอำนาจผูกพันที่จะต้องลงโทษผู้ถูกกล่าวหาโดยการไล่ออกเท่านั้น

3.5 มติคณะรัฐมนตรีตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0205/ว 234 ลงวันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2536 กับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 ควรใช้กฎหมายใดในการพิจารณาโทษของข้าราชการพลเรือนสามัญที่กระทำการทุจริตต่อหน้าที่

ในการพิจารณาโทษของข้าราชการผู้กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการนั้นผู้บังคับบัญชามีอำนาจในการพิจารณาโทษตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 กล่าวคือการทุจริตนั้นถูกกำหนดให้เป็นการกระทำความผิดวินัยร้ายแรงซึ่งผู้บังคับบัญชามีอำนาจในการใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษระหว่างไล่ออกและปลดออก ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้ทำการลงโทษโดยการไล่ออกตามมติคณะรัฐมนตรีโดยไม่ได้ทำการใช้อำนาจดุลพินิจในการพิจารณาโทษนั้นผู้เขียนเห็นว่าผู้ถูกลงโทษอาจฟ้องต่อศาลปกครองให้ทำการเพิกถอนมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวได้เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวขัดกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ในส่วนของผู้บังคับบัญชาที่มีหน้าที่ในการลงโทษจะเห็นได้ว่าหากผู้บังคับบัญชาใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษเองโดยไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี อาจจะถูกลงโทษเนื่องจากไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีได้ เช่นนี้แล้วผู้บังคับบัญชาคนดังกล่าวก็อาจจะฟ้องร้องต่อศาลปกครองเพื่อให้เพิกถอนมติดังกล่าวก็ได้

ภายใต้หลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครองและในฐานะที่เป็นองค์กรผู้กระทำร่วมในนิติกรรมทางปกครอง การดำเนินการทางวินัยของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) จะต้องได้รับการกำหนดไว้ในบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย อีกทั้งการลงโทษทางวินัยยังเป็นเพียงโทษภายในองค์กรใดองค์กรหนึ่ง การให้องค์กรอื่น ๆ นอกเหนือจากผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจเหล่านี้ อาจส่งผลเสียต่อระบบบริหารงานบุคคลภายในขององค์กรเหล่านั้นได้ ซึ่งอำนาจทางวินัยเป็นอำนาจที่มักถูกสงวนไว้สำหรับผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานหรือองค์กรผู้ที่มีอำนาจบรรจุแต่งตั้งและเป็นอำนาจที่ตั้งอยู่ภายใต้ระบบบังคับบัญชาเสมอการนำอำนาจดังกล่าวนี้มอบให้แก่องค์กรอื่น ๆ ที่อยู่นอกเหนือระบบบังคับบัญชาต้องกระทำอย่างระมัดระวังและอยู่ในกรอบของกฎหมายมิฉะนั้นอาจจะก่อให้เกิดผลร้ายแรงต่อระบบการบริหารงานบุคคลภายในฝ่ายปกครองนอกจากนี้แล้วแม้ว่าระบบกฎหมายจะออกแบบผลบังคับผูกพันของการใช้อำนาจองค์กรอื่น ๆ เหล่านี้ไว้อย่างเคร่งครัดเพียงใดก็ตาม

ดังนั้นการใช้อำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามมาตรา 234 วรรคหนึ่ง (2) หรือ (4) ของรัฐธรรมนูญแล้วมีมูลหรือไม่มีมูลความผิดฐานร่ำรวยผิดปกติกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมและมีการชี้มูลความผิดทางวินัยจึงถือไม่ได้ว่าเป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ¹⁷

ในประเด็นนี้ ผู้เขียนเห็นว่าการใช้อำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งเป็นคณะบุคคลที่ไม่ได้สังกัดหน่วยงานในสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนอาจเป็นการใช้อำนาจโดยขาดหลักความได้สัดส่วนระหว่างโทษทางวินัยและความผิดทางวินัย หรือหลักนิติธรรม หลักมโนธรรม¹⁸ เพราะคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เป็นบุคคลภายนอกองค์กรจึงไม่อาจทราบได้ว่าข้าราชการพลเรือนผู้ถูกลงโทษทางวินัยดังกล่าวโดยพื้นฐานเป็นผู้มีความประพฤติหรือปฏิบัติหน้าที่ราชการเป็นเช่นไร

4. สรุปผล และข้อเสนอแนะ

4.1 สรุปผล

การพิจารณาโทษทางวินัยข้าราชการในกรณีที่มีการทุจริตตามมติคณะรัฐมนตรีตามนัยหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0205/ว 234 ลงวันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2536 จำกัดอำนาจในการใช้ดุลยพินิจของผู้บังคับบัญชาและมีข้อบกพร่องอยู่ในแง่แบบพิธี เนื่องจากมติดังกล่าวมิได้บังคับให้ผู้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติตาม หากแต่เป็นการแนะนำว่าควรจะทำซึ่งเป็นการสะท้อนถึงนโยบายของรัฐในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งการพิจารณาโทษดังกล่าวควรอยู่บนพื้นฐานของหลักการทางกฎหมาย ดังนั้นผู้บังคับบัญชาจึงมีอำนาจผูกพันในการลงโทษข้าราชการที่กระทำทุจริตตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ในอันที่จะใช้อำนาจดุลพินิจในการเลือกวิธีการที่จะลงโทษโดยสามารถลงโทษปลดออกหรือไล่ออกก็ได้ แต่ถ้าหากมีการพิจารณาโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและการปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 โดยมีการวินิจฉัยและชี้มูลความผิดจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ก็ให้ผู้บังคับบัญชายึดถือตามคำวินิจฉัยนั้นเฉพาะความผิดที่เกี่ยวกับการทุจริตเท่านั้น อีกทั้งการพิจารณาโทษโดยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ยังเป็นการนำอำนาจดังกล่าวมอบให้แก่องค์กรอื่น ๆ ที่อยู่นอกเหนือระบบบริหารงานบุคคลและระบบบังคับบัญชามาพิจารณาโทษทางวินัย ดังนั้นจึงต้องกระทำอย่างระมัดระวังและอยู่ในกรอบของกฎหมาย

4.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา มีข้อเสนอแนะว่าควรนำนโยบายการลงโทษไล่ออกกรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการตามมติคณะรัฐมนตรีไปแก้ไขเพิ่มเติมในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 เพื่อให้การบังคับ

¹⁷ Patpong Amornwat, "Considerations on Disciplinary Power: In the Case of the NACC Using the Power to Investigate and Identify Disciplinary Offenses," last modified n.d., accessed April 24, 2019, <http://www.matichon.co.th/news/843836/> [In Thai]

¹⁸ Patpong Amornwat, Legal Principles Concerning Disciplinary Action, 108. [In Thai]

ใช้กฎหมายมีความชัดเจนแน่นอน โดยการระบุให้ชัดเจนกรณีข้าราชการพลเรือนสามัญกระทำผิดวินัยร้ายแรง กรณีทุจริตให้ผู้บังคับบัญชาลงโทษทางวินัยไล่ออกสถานเดียวเท่านั้น หรือหากต้องการคงดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาเอาไว้ คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ก็ควรออกกฎคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (กฎ ก.พ.) เพื่อวางกรอบการใช้ดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาในการพิจารณาโทษทางวินัยกรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการไว้เป็นการเฉพาะบนพื้นฐานของหลักนิติธรรมและมโนธรรม

References

- Anti-Corruption Organization of Thailand. “ “Thai” Corruption Ranked 99 Out of 180 Countries, Hot Issues.” Last modified n.d. Accessed September 3, 2019. <http://www.anticorruption.in.th/2016/th/detail/1289/4/> [In Thai]
- Arun Panupong. “Legal Interpretation.” *Journal of Law* 26, no. 3 (September 1998): 547. [In Thai]
- Office of the Royal Society. *Royal Institute Dictionary 2011 in Honor of His Majesty the King on the Occasion of the 7th Royal Ceremony 5 December 2011*. Bangkok: Royal Institute, 2013. [In Thai]
- Patpong Amornwat. *Legal Principles Concerning Disciplinary Action*. Bangkok: Winyuchon Press, 2016. [In Thai]
- Patpong Amornwat. “Considerations on Disciplinary Power: In the Case of the NACC Using the Power to Investigate and Identify Disciplinary Offenses.” Last modified n.d. Accessed April 24, 2019. <http://www.matichon.co.th/news/843836/> [In Thai]
- Phumchai Suwande. *Basic Knowledge of General Law*. Bangkok: Nititham, 1999. [In Thai]
- Police Lieutenant Colonel Panyong Chenguan. *Consideration of Offenses and Punishments*. n.p.: Office of Public Sector Anti Corruption Commission, 2017. [In Thai]
- Thai Chamber of Commerce Reveals Corruption. “Survey Year 2017 Private Private Under the Table as Government Paving 200,000 Billion Damage, Transparency Thailand.” Last modified n.d. Accessed February 16, 2018. <http://www.transparency-thailand.org/thai/index.php/sample-sites-2/1561-60-2/> [In Thai]
- Treeneat Saraphong, Khunpet Chaitawee, and Attapong Kawan. *Study Project on Standards of Disciplinary Conduct and Disciplinary Action of The Ministry of Civil Service Commission and Comparison of Laws Relating to Disciplinary Action of Various Civil Servants* (Research Report). n.p.: Office of the Civil Service Commission, 2017. [In Thai]

Worachet Phakirat. *General Administrative Law*. Bangkok: Nitirat, 2011. [In Thai]

Working Group to Amend the Lawmaking Process. *Basic Guide to Drafting Laws and Legal Forms*. Bangkok: Council of State, 1962. [In Thai]